

Hakuilmoitus

11.3.2021

VN/17710/2020

VN/17710/2020-STM-3

Valtionavustus eräiden COVID-19-tilanteessa terveysturvallisuudesta huolehtimisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoittaa uudelleenhaettavaksi valtionavustusta rajojen terveysturvallisuudesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi covid-19-epidemiatilanteessa. Kyseessä on 11.11. - 9.12.2020 haettavana olleen avustuksen uudelleenhaku. Asiassa jo toimitetut hakemukset otetaan huomioon sellaisenaan, mikäli hakija ei päivitä hakemustaan.

Valtionavustushaku avataan uudelleen, koska koronaviruksen epidemiologinen tilanne on muuttunut äkillisesti. Muuntuneen koronaviruksen leviämisen estäminen Suomessa saattaa edellyttää rajanylityspaikoilta tehostettuja toimenpiteitä rajat ylittävän matkustuksen terveysturvallisuuden hallinnassa sekä terveysturvallisuussuunnitelmien päivittämistä.

Lisäksi haettavana olevan avustuksen käyttöaikaa on pidennetty siten, että avustus on käytettävissä enintään 16.3.2020 – 1.7.2021 välisenä aikana syntyneisiin kustannuksiin.

Avustusta voivat hakea kunnat, kuntayhtymät ja Ahvenanmaan maakuntahallitus sekä Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), joille on syntynyt jäljempänä tarkoitetulla tavalla rajanylityspaikkojen terveysturvallisuudesta aiheutuneita kustannuksia.

Tausta

Tartuntatautilain (1227/2016) 7 §:n mukaan tartuntatautien torjunnan yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle (jäljempänä STM). Ministeriö vastaa valtakunnallisesta terveydenhuollon häiriötilanteisiin tai niiden uhkaan varautumisesta ja näiden tilanteiden johtamisesta. Tartuntatautien torjunnan kansallisena asiantuntijalaitoksena toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Tartuntatautilain 9 §:n mukaan kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tartuntatautien vastustamistyö. Lain 8§:n mukaan aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntatautien torjuntaa alueellaan.

Tartuntatautilain 79 § mukaan valtio voi osallistua tartuntatautien torjunnassa tarvittavan valmiuden ylläpitämisen ja terveydenhuollon hoidon kustannuksiin siten kuin terveydenhuoltolain 38 §:ssa säädetään. Terveydenhuoltolain (1326/2010) 38 §:n mukaan valtio voi osallistua terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen rahoittamalla sellaista toimintaa, jonka korvaaminen valtion varoista on erityisesti syystä tarkoituksenmukaista.

Hallitus linjasi 13. heinäkuuta 2020 ministeriöiden yhteisestä työryhmästä, joka huolehtii terveysturvallisuudesta rajanylityspaikoilla. STM:n asettaman työryhmän tavoitteena on varmistaa viranomaisten ja eri toimijoiden saumaton yhteistyö koronaepidemian torjumisessa rajanylityspaikoilla.

Työryhmän koordinoimana heinäkuusta lähtien on käynnistetty rajanylityspaikoilla terveysturvallisuutta lisäävien suunnitelmien teko. Kuntien ja kuntayhtymien laatimissa suunnitelmissa on kuvattu toimenpiteitä, kuten matkustajien opastusta ja yleisneuvontaa, kuntien ylläpitämää terveysneuvontaa, koronatestausta sekä muita toimenpiteitä, joilla tähdätään koronaviruksen leviämisen estämiseen rajavalvontapisteiden kautta.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	s-posti, internet
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	e-post, internet
Postal Address	Office	Telephone	Fax	e-mail, internet

Sosiaali- ja terveysministeriö

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti uuden rajanylityspaikkojen yhteistyöryhmän 1.1.2021 alkaen jatkamaan syksyllä aloitettua työtä. Työryhmän tavoitteena on varmistaa koronaepidemiaan liittyen viranomaisten toiminta ja yhteistyö rajoilla eri tilanteissa sekä varmistaa terveysturvallisuuden edellyttämien toimenpiteiden yhdenmukainen toteuttaminen rajanylityspaikoilla.

THL suositteli 11.1.2021, että muuntuneen koronaviruksen aiheuttamien tautitapausten leviämisen estämiseksi raja-asemilla tehtävää testaustoimintaa laajennetaan siten, että kaikki matkustajat joko testataan maahan saapuessa tai varmistetaan, että heillä on negatiivisen testituloksen osoittava todistus enintään 72 tuntia aiemmin otetusta testistä. Tämän suosituksen johdosta sosiaali- ja terveysministeriö pyysi rajanylityspaikkojen kuntia ja kuntayhtymiä tehostamaan rajoilla tapahtuvaa testaustoimintaa.

Hyväksyttävät kustannukset

Talouspoliittinen ministerivaliokunta on 26.8.2020 päättänyt, että kunnille rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti valtionapuviranomaisen hyväksymien toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Näin ollen omarahoitussuutta ei edellytetä. Aiheutuvat kustannukset korvataan siltä osin kun toiminta perustuu STM:n toimeksiantoihin ja ohjaukseen ja se liittyy toimintaan rajanylityspaikalla. Toiminnan tulee olla kustannustehokasta, korvattavien kustannusten on oltava kirjanpidon toteutuneisiin menoihin perustuvia ja ne eivät saa sisältää sisäisiä katteita eli korvattavat kustannukset saavat olla korkeintaan niiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisia.

Valtionavustusta myönnetään henkilöstökuluihin, materiaali- ja tarvikeluihin, toimitilakuluihin sekä kuljetus- ja logistiikkakuluihin. Kulujen korvaamisessa huomioidaan myös hakijoiden tekemät sopimukset. Henkilöstökulut ovat toimintamallin käytännön suunnitteluun, koordinointiin ja toiminnan raportointiin liittyvät henkilöstökulut, näytteenottoon, käsittelyyn, analysointiin ja vastaamiseen liittyvät kulut, näytteiden kuljetukseen liittyvät henkilöstökulut, näytteiden jatkokäsittelyyn ja hävittämiseen liittyvät henkilöstökulut. Valtionavustusta voidaan myöntää myös Helsinki-Vantaan lentokentällä toimivien koronakoirien käytön pilotoinnin kustannuksiin. Valtionavustusta myönnetään lisäksi kuluihin, jotka syntyvät näytteenoton välineistä. Kulut voivat sisältää muun muassa laitekapasiteetin vuokran, tilavuokran, henkilöstökulut, toimintamäärärahat eli esim. diagnostiikassa tarvittavat näytteenotto- ja laboratorioanalyttiset materiaalit (reagenssit jne.). Vuoden 2021 alusta alkaen avustuksella voidaan korvata myös kustannuksia, jotka aiheutuvat lentoasemilla Finavialta hankituista palveluista tai toimitiloista ja jotka perustuvat avustusta hakevan kunnan tai kuntayhtymän ja Finavian väliseen sopimukseen. Avustuksella korvattavien kulujen tulee liittyä välittömästi rajojen terveysturvallisuudesta huolehtimiseen. Vuoden 2020 osalta Finavian toimintaan liittyviä kustannuksia on korvattu Valtionvarainministeriöstä.

Kustannusten korvaamiseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia, ja sosiaali- ja terveysministeriö tarkastelee avustuksen suuruutta määrittäessään suunniteltujen toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta sekä arvioitujen kustannusten kohtuullisuutta. Näin ollen sosiaali- ja terveysministeriö tarkastelee vielä hakemuksen saatuaan sitä, miltä osin ja missä laajuudessa toiminnasta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata.

Valtionavustuksen käytössä tulee huomioida valtionavustuspäätöksessä sen käytölle määritellyt ehdot sekä mahdolliset sosiaali- ja terveysministeriön antamat muut ohjeistukset avustuksella korvattavassa toiminnassa.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Kustannukset koronapotilaiden hoidosta, karanteenista tai karanteeniin asetettujen henkilöiden kuljettamisesta rajautuvat tämän erilliskorvauksen ulkopuolelle. Karanteeniin määrättyjen henkilöiden majoittamisesta, matkoista karanteenipaikkaan tai muita karanteeniin määrittämisestä aiheutuvia kustannuksia ei korvata tästä määrärahasta.

Testauskustannusten suuruuden ja tarpeellisuuden arvioinnissa huomioidaan HUS:n tarjoaman testauskapasiteetin laajentuminen rajoilla tapahtuvassa toiminnassa. HUSin tarjoaman ja HUSille erillisellä valtionavustuspäätöksellä korvattavan testauskapasiteetin hyödyntämisestä aiheutuneet kustannukset voidaan korvata tällä avustuksella vain siltä osin, kuin ne jäävät hakijan tosiasialliseksi kustannukseksi.

Tällä avustuksella ei korvata kustannuksia, jotka korvataan jollain toisella julkisella rahoituksella.

Haettavana olevan valtionavustuksen suuruus ja käyttöaika

Kunnille aiheutuvat kustannukset katetaan valtion talousarvion momentilta 33.70.22 (Tartuntatautien valvonta). Vuonna 2020 syntyneisiin kustannuksiin varattu määräraha on suuruudeltaan 30 miljoonaa euroa.

Avustuksen käyttöaika on enintään 16.3.2020 – 1.7.2021.

Avustuksen hakeminen

Avustuksen hakuaika on 11.3.-8.4.2021 klo 16.15.

Avustusta haetaan sosiaali- ja terveysministeriöstä kirjallisesti STM:n verkkosivuilta löytyvällä hakulomakkeella (https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet). Hakulomakkeeseen liitetään toiminnan talousarvio sekä suunnitelma avustuksella toteutettavasta toiminnasta. Talousarvion laatimiseksi suosittelemme käyttämään verkkosivuilla olevaa talousarviopohjaa, mutta hakemuksen liitteenä on mahdollista toimittaa myös muu vapaamuotoinen, mahdollisimman yksityiskohtainen talousarvio sekä sille sanallinen selite.

Hakemus lähetetään sosiaali- ja terveysministeriöön viitteellä VN/17710/2020 osoitteeseen kirjaamo@stm.fi. Hakemuksen tulee olla saapunut sosiaali- ja terveysministeriöön hakuajan puitteissa eikä hakuajan jälkeen saapuneita hakemuksia käsitellä.

Lisätietoja

Valmiusjohtaja Pekka Tulokas, s-posti etunimi.sukunimi@stm.fi, puh. 0295 163 202

(valtionavustuksella toteutettavaan toimintaan liittyvät kysymykset)

Erityisasiantuntija Krista Lyyra, s-posti etunimi.sukunimi@stm.fi; puh. 0295 163 587

(valtionavustuksella toteutettavaan toimintaan liittyvät kysymykset)

Erityisasiantuntija Kati Hokkanen, s-posti etunimi.sukunimi@stm.fi; puh. 0295 163 727

(Valtionavustuksen myöntämiseen ja käyttöön liittyvät kysymykset)

Jakelu

Tiedoksi Kirjeessä mainitut